

mű címe	Laczkó Dezső
alkotó neve	Medgyessy Ferenc
készítés ideje	1937
kategória	szobor
anyaga	haraszi mészkő
méret	200 x 65/70 x 60 cm
posztamens	kő; posztamens alsó része: 55 x 136 x 118 cm; középső része: 130 x 90 x 80 cm
hozzáférhetőség	körbejárható
védettség	nem védett
csatlakozó védettség	helyi értékvédelmi terület
városrész	Belváros
ponos hely	Erzsébet sétány 1., a Laczkó Dezső Múzeum és a Bakonyi
helyrajzszám	5 0 5 4
tulajdonos neve címe	Önkormányzat
kezelő	Önkormányzat

álapota

jó

stílus

monumentális realista

felirat

Laczkó Dezső piarista jeles geológus. A Veszprérmegyei Múzeum megteremtője 1860-1932. A szobor közvetlen lapos „posztamensén” jobb oldalon szigno: Medgyessy Hátul a bordázott posztamensre csiszolva kis tábla, rajta felirat: Rátóti Prépostság Bányája

műleírás

Egész alakos, tömbszerű kőszobor. A szerény tudós, fejét kissé lehajítja, elmélyülten, komolyan néz maga elé. Bal kezében, melléhez emelve követ tart, jobb keze derékmagasságban, benne „földkóstoló kalapácsa”, a geológus szerszáma. Testsúlya bal lábán, jobb lába kissé előre tolva támasztja testét. Öltözete szerzetesi ruha, derekán övvel. Szigorú egyszerűség jellemzi a körplasztikaként kialakított szobrot.

megjegyzés

1937-ben, amikor közadakozásból felállították a szobrot, az a múzeum főbejáratával szemben, az épület főtengelyében állt. Ez az elhelyezés kedvezett a szobor rajzosabb fönézetének. 1951-ben ismeretlen tettesek ledöntötték a szobrot, ezért az akkori múzeum igazgató, dr. Vajkay Aurél a múzeum bejárata melletti fülkében helyezte el a szobrot. Később került a múzeum és a Bakonyi Ház közötti területre, ahol ma is áll. Felújítva 2010-ben, Hamler János kőfaragó, restaurátor által.

intézkedési javaslat

forrás

Gopcsa Katalin
Archív fotó: VK

mű címe	Erzsébet királyné
alkotó neve	Zala György
készítés ideje	1901. Felavatva: 1901 november 19.
kategória	mellszobor
anyaga	bronz
méret	kb. 110 x 80 x 60 cm
posztamens	fehér kő; 210 x 70 x 60 cm
hozzáférhetőség	körbejárható
vedettség	nem védett
csatlakozó védettség	helyi értékvédelmi terület
városrész	Belváros
pontos hely	Megyeház tér; Kálvária domb tövében, a Csermák Antal
helyrajzszám	5 0 4 3
tulajdonos neve címe	Önkormányzat
kezelő	Önkormányzat

állapota

jó

stílus

historikus realizmus

leírás

Erzsébet királyné; a posztamens mögött tábla található: Helyreállította a Veszprém Megyei Múzeumok Baráti Köre, a Veszprémi Városgazdálkodási Üzem és a Veszprém Megyei Tanács anyagi támogatásával 1989

műleírás

A millenniumi századforduló elegáns historikus-realista stílusában készült mellszobor. Erzsébetet fiatal korában ábrázolja, tökéletes szépségű asszonyként. Hosszú haja befonva omlik a vállára, fején apró korona. A koronától indul a koronázási palást, amely hátul a nyakat, vállat beborítja, majd, mint köpeny, elegáns, bő redőzéssel ível előre. Közelről látszik csupán, hogy karcolt virág ornamentika díszíti a fátyolszerű leplet. A mell alatt összeér a két oldalról érkező drapéria, ezzel keretbe foglalja a bustától, s különös légiességet, könnyedséget ad a műnek. A királyné a vállát, nyakát szabadon hagyó, sújtásos-zsinóros (magyaros jellegű) ruhát visel, nyakán nyakék. A busta hátsó oldalát alul falevelek és lángok motívumsora díszíti. A szobor múzeum felőli első részén (bal oldalt) szignó: 1867 évi képek után Zala György 1897. Eredetileg a budapesti Beschoner cég öntötte a szobrot. A talapzatot Velty Ferenc veszprémi kőfaragó tiroli márványból készítette, amit Zala György mintázott.

megjegyzés

- 1867. június 8-i koronázási szertartáson Ranolder János veszprémi püspök tette Erzsébet fejére a Mária Terézia által készíttetett házi koronát. A királyné ez alkalommal az egyházmegyének ajándékozta a koronázási palást másolatát és a koronázáskor használt díszruhát, hogy a püspök abból miseruhát készíttessen. Ma a Gizella Múzeum erekléje.
- 1899-ben Szeglethy György (1854–1910) polgármesterré választásakor egyik kezdeményezése a főispáni lak előtti tér rendezése volt, ami az 1901-ben odahelyezett Zala György (1858–1937) szobrászművész alkotásával, a fehér kőtálapzaton álló Erzsébet bronzszoborral, és az azt körülölelő oszlopokat összekötő vörösréz kovácsolt láncszorral igen tetszetős városképet adott. Eredeti helyén maradt 1947. december 10-ig, amikor is a képviselőtestület áthelyezte a szobrot a mai zeneiskola és múzeum közötti területre, városrendezési indokkal. A téren, az Erzsébet-szobor helyén 1945–1991 között a Tanácsköztársaság emlékműve (Mikis Sándor: Zászlós fiú) állt. A háború alatt megsérült királyné szobrot 1989-ben Farkas József fegyverműves felújította, majd 1989. május 19-én a múzeum és a zeneiskola közötti téren állították fel. 1991. szeptemberében visszahelyezték régi helyére.
- Horánszky Nándor tanulmánya a szobor történetéről a Veszprémi Szemle 34. számában (2014/3.) olvasható.

intézkedési javaslat

forrás

Bándi László; Regenye Judit;
Molnár Jánosné: A királyné kultusza tovább élt. in: Veszprémi 7 Nap 2001. 11.30.16.p.)
Archív fotó: VK

